

WERKPRO
WERKWIJZER

“Ergens is er een eerste stap. En als je die eerste stap dan zet dan wil je ook vooruitkomen en je welkom voelen in de nieuwe ruimte. Dat je dan niet raar aangekeken wordt, dat het niet uitmaakt wie of wat je bent of wat je hebt. En dat je bijdrage gewaardeerd wordt, dat je ertoe doet en erbij hoort.

Wij mensen hebben allemaal wensen, gevoelens, angsten en onzekerheden, mensen lijken daarin meer op elkaar dan dat ze verschillen. Alleen als we elkaar in dat geheel zien kunnen we echt contact maken. WerkPro ziet de mens in zijn totaliteit, een dynamische mens met mogelijkheden”

“Werk is breder dan alleen betaald werk. Wij gunnen iedereen een werkzaam leven, omdat wij ervan overtuigd zijn dat mensen erbij willen horen, een bijdrage willen leveren en zich willen ontwikkelen. Dit geldt ook voor mensen voor wie economische zelfstandigheid niet haalbaar is.”

Peter Rutgers, directeur WerkPro

“Ik voel me nu echt iemand. Ik was natuurlijk altijd al iemand, maar nu heb ik een rol. Door het werk voel ik me veel volwaardiger.”

WERKPRO WERKWIJZER

Hoe belangrijk WerkPro is voor veel mensen, zien we dagelijks. Zij komen bij ons voor werk en/of begeleiding, om zo hun doel te bereiken. In deze brochure vertellen we hoe we werken aan de ontwikkeling van de deelnemers. Dat laten we ook zien, aan de hand van voorbeelden en uitspraken.

We willen duidelijk maken dat werk bij WerkPro doel én middel tegelijk is. Iedereen die bij ons komt kan direct aan de slag in een van onze werkbedrijven. En wordt meteen opgenomen in het team.

1. DIT IS ONZE OVERTUIGING

WerkPro heeft haar missie en visie samengevat in een aantal kernwaarden.

Zelfstandig	De deelnemer bepaalt zelf het doel en heeft regie over hoe dat te bereiken.
Inventief	Wij creëren kansen voor mensen, door mogelijkheden te zien en ondernemend te benutten.
Verbinden	Wij verbinden mensen met elkaar en maatschappelijke vraag met aanbod. Wij verbinden ons ook in samenwerkingsverbanden voor een samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt.
Ontwikkeling	Wij gaan uit van de mogelijkheden van de deelnemer om zijn hoogste potentieel te bereiken. Elk traject is gericht op groei en ontwikkeling.
Laagdrempelig	Bij ons doet iedereen gelijkwaardig mee, ongeacht beperking, afkomst of levensovertuiging.

2. ZO DENKEN WIJ

METHODIEK

Zoveel mensen, zoveel wensen. Dat geldt ook voor onze deelnemers met heel verschillende achtergronden, mogelijkheden, doelen en wensen. Om aan die verschillen tegemoet te komen, baseren wij onze methodische uitgangspunten op meerdere theorieën, modellen en benaderingswijzen. Met name noemen we:

- Sociaal Competentiemodel
- Ervaringsgericht leren en begeleiden
- Oplossingsgerichte benadering
- Motiverende gespreksvoering
- Integrale zorgverlening
- Positieve gezondheid

Wat deze benaderingen verbindt, is benadrukken van het positieve: gewenst gedrag bekrachtigen, de nadruk leggen op wat iemand al/wel kan, denken in oplossingen en leren van eerdere successen. Een basisgegeven is dat zelfbeeld wordt gevormd door vertrouwen en geloof in eigen mogelijkheden: voelen en weten dat je iets kunt. Hoe positiever het zelfbeeld, hoe groter de motivatie tot handelen. De methodiek gaat uit van iemands eigen kracht en capaciteiten om te leren, groeien en veranderen. Oftewel: iemands vermogen tot zelfregie.

In de Werkwijzer van WerkPro zijn vooral elementen uit het sociaal competentie-model herkenbaar. Dit model is gebaseerd op principes uit de leertheorie, gedrags- en ontwikkelingspsychologie. Het is een methode om houding, gedrag en vaardigheden te leren, waarmee mensen optimaal kunnen functioneren in de samenleving. Concreet: een deelnemer verwerft nieuwe competenties doordat in de begeleiding wordt aangesloten bij bestaande competenties, zodat hij (lees ook: zij) al snel succes ervaart en daardoor gemotiveerd raakt.

Een **competentie** is de optelsom van aangeboren talent en vaardigheid die je ontwikkelt door intensief en doelbewust te leren en te oefenen.

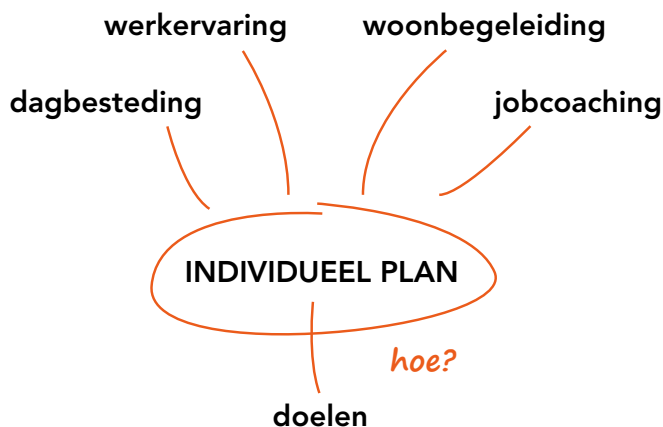
METHODISCHE UITGANGSPUNTEN

We hanteren de volgende uitgangspunten om onze deelnemers optimaal te begeleiden.

- We **respecteren** de deelnemer. In zijn normen en waarden, levensovertuiging, afkomst, tegenstrijdigheden en motivatie. Zo bouwen we een vertrouwensrelatie op.
- We gaan uit van de **eigen kracht** van de deelnemer. Hij heeft de regie en bepaalt zelf het doel van het traject. Soms nemen we 'het stuur' even over, bijvoorbeeld om iemands situatie te stabiliseren. Maar als het kan wordt de regie vervolgens teruggelegd bij de deelnemer.
- We sluiten aan bij de **mogelijkheden** van de deelnemer. Wat weet hij, welke ervaring heeft hij en wat kan hij aan? Samen stellen we doelen, die stap voor stap haalbaar zijn.
- Om zijn doel te bereiken moet de deelnemer in beweging komen en zijn gedrag veranderen. Onze begeleiding is toekomstgericht, want het verleden is geweest. We zijn gericht op het **hier en nu** en **zichtbaar gedrag**. Door te accentueren wat nu goed gaat en te benoemen hoe dat bijdraagt aan het behalen van doelen, geven we de deelnemer inzicht.

- We geloven in deelnemers die **elkaar versterken**. In onze werkbedrijven werken verschillende doelgroepen samen met de werkbegeleider als meewerkend voorman. In een werkklimaat waarin je van fouten mag leren, leren mensen ook van elkaar.
- We begeleiden de deelnemer met oog voor de samenhang tussen **leefgebieden**. Iemands gezondheid of woonsituatie bepaalt mee in hoeverre hij in staat is om te werken.
- We houden contact en geven iedereen een **nieuwe kans**. We wachten niet af, maar zoeken de deelnemer desnoods thuis op. Na een terugval kan iemand altijd terugkomen.
- Bij ons is **gezondheid** niet alleen de afwezigheid van ziekte, maar ook het vermogen om regie te houden bij fysieke, emotionele en/of sociale levensuitdagingen. Zo beschouwd is gezondheid het domein van het hele netwerk rondom de deelnemer.

“Ondanks dat de dagbesteding een verplichtend karakter heeft, omdat het onderdeel is van mijn Justitietraject, voelde ik me hier direct op mijn gemak. Ik word met respect behandeld, voelde me welkom en ik doe werkzaamheden die ik leuk vind, waar ik goed in ben en waar diversiteit in zit. Het is voor mij heel goed geweest om direct weer onder de mensen te zijn. Iedereen gaat op een goede manier met elkaar om, zowel de begeleiding en de deelnemers als de deelnemers onderling. Iedereen was bereid me te helpen als het nodig was.”

3. ZO WERKEN WIJ

De methodische aanpak van WerkPro is doelgericht en procesmatig. In onze werkbedrijven en wijkvoorzieningen werken we groepsgericht. Daarnaast bieden we maatwerk met diverse vormen van individuele begeleiding: van begeleiding op leefgebieden tot jobcoaching bij een werkgever.

*Al onze begeleiders worden getraind in de werkwijze van WerkPro. Deze training noemen we **INStappen**. De medewerkers leren hoe ze deelnemers kunnen ondersteunen bij het realiseren van doelen. Hoe ze inzicht kunnen geven in gedrag dat wel of juist niet helpt om een doel te bereiken. Hoe ze sociale en werknemersvaardigheden kunnen aanleren. Motivatie- en gesprekstechnieken worden geoefend aan de hand van eigen casuïstiek, zodat het geleerde meteen toepasbaar is in de praktijk. Ook is het belangrijk om als begeleider zelf te ervaren wat het effect is van je handelen.*

DOELGERICHT

Elke deelnemer werkt bij WerkPro aan eigen doelen in eigen tempo. Ongeacht het traject dat de deelnemer volgt, arbeidsmatige dagbesteding of werkervaring, individuele woonbegeleiding of jobcoaching, de basis is altijd een individueel plan. Hierin staan de doelen van de deelnemer omschreven en ook hoe hij daaraan wil werken. Het gaat daarbij altijd om het verwerven van vaardigheden die ertoe bijdragen dat iemand zelfstandiger kan leven, wonen en werken.

Denk bijvoorbeeld aan:

- contact maken met anderen
- werkritme opbouwen
- omgaan met kritiek
- een vak leren in de praktijk
- overzicht krijgen over inkomsten en uitgaven.

“Het leukste aan mijn werk is dat ik mensen zie groeien. Wanneer ze echt stappen maken in hun leerdoelen. Dat je hen zelfverzekerder ziet worden. Verbetering zien, daar word ik echt gelukkig van.”

PROCESMATIG

Elk traject bij WerkPro kent grofweg 3 fasen, die elkaar deels kunnen overlappen. Er is altijd eerst een informele kennismaking over en weer, waarin duidelijk wordt of WerkPro iets voor de deelnemer zou kunnen betekenen. En zo ja, welk traject en welke werkplek daarbij past. Het soort en de duur van een traject wordt bepaald door de wens en draagkracht van de deelnemer. Ook de opdrachtgever (verwijzer) en de financiering spelen een rol in de trajectafspraken. Na kennismaking en plaatsing onderscheiden we de contact- en motivatiefase, de activeringsfase en de evaluatie- of uitstroomfase. De **contact- en motivatiefase** is een nadere kennismaking voor beide partijen, om te weten wat je aan elkaar hebt en mag verwachten. De begeleiders bouwen een vertrouwensband op met de deelnemer en stimuleren hem om na te denken over de doelen die hij wil bereiken.

De deelnemer maakt dan samen met de (traject)begeleider een plan waarin concrete, persoonlijke doelen worden afgesproken. De begeleider kan daarbij verschillende instrumenten inzetten als hulpmiddel, zoals de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) en Checkpoint.

De **Zelfredzaamheidsmatrix** is een instrument met behulp waarvan iemands zelfredzaamheid op 13 domeinen of leefgebieden kan worden beoordeeld. Denk aan financiën, dagbesteding, wonen, sociaal netwerk, geestelijke en lichamelijke gezondheid. De ZRM wordt bij voorkeur ingezet bij de start van het traject, om zicht te krijgen op probleemgebieden waar in het traject aandacht aan moet worden besteed. Gedurende het traject worden veranderingen bij de deelnemer gevolgd en doelen zonodig bijgesteld.

De **Checkpoint**-methodiek kan aanzetten tot actie op een of meer leefgebieden. De gedachte achter deze methodiek is dat mensen pas veranderen als ze iets heel graag willen of ergens veel last van hebben. Dit instrument helpt de deelnemer om een plan te maken voor een bepaald (leef)gebied aan de hand van 3 praktische vragen: met welk gedrag wil ik **stoppen**, **doorgaan** of **beginnen**?

In de **activeringsfase** wordt de deelnemer ondersteund bij het zetten van haalbare stappen op weg naar het uiteindelijke doel. Niets motiveert meer om een volgende stap te zetten, dan de ervaring van succes bij het bereiken van een tussendoel! De begeleider observeert de deelnemer en geeft met praktische voorbeelden feedback op diens functioneren, sociale en werk(nemers)-vaardigheden. Regelmatig voeren de begeleider en de deelnemer een voortgangsgesprek. Daarin wordt besproken welke stappen zijn gezet, of een doel moet worden bijgesteld dan wel nieuwe doelen geformuleerd.

Nora wil na 5 jaar thuis zitten graag een opleiding volgen, maar de school wil eerst zien dat zij in staat is om een vaste activiteit te volgen. Nora zat thuis vanwege onzekerheid en een gegeneraliseerde angststoornis. Maar dat zij ook een halve dag per week folders loopt, biedt perspectief! Nora start in het magazijn van een kringloopwinkel met 2 halve dagen, geleidelijk uit te breiden tot 3 hele dagen.

Nora komt in de eerste maand alle afspraken na, ze kan het goed vinden met haar collega's en is nooit te laat. Hoe kan dat? "Ik moet van mezelf en dan doe ik het ook". Dat is een interessant aanknopingspunt, 'moeten' blijkt voor Nora voornamelijk positief te werken. Door zoveel mogelijk te bevestigen wat zij goed doet, helpen we haar de onzekerheid te overwinnen.

Inmiddels heeft Nora de eerste maanden van de opleiding goed doorlopen en gekozen voor de richting verzorgende. Wie weet wat haar volgende carrièrestap zal zijn, met deze certificaten op zak!

[een projectleider]

Als de deelnemer zijn doelen heeft bereikt of als het traject om een andere reden wordt beëindigd, vindt eindevaluatie plaats. In deze **evaluatie- of uitstroombfase** wordt gezamenlijk vastgesteld wat het traject bij WerkPro de deelnemer heeft opgeleverd. Dat resultaat kan variëren van stabilisatie (terugval voorkomen) tot uitstroom naar een betaalde baan en alles daartussen. In het eindevaluatiegesprek kan ook een advies voor vervolg aan de orde komen.

GROEPSGERICHT EN INDIVIDUEEL

WerkPro heeft mogelijkheden voor iedereen om in een veilige omgeving, naar draagkracht, met begeleiding op maat, stappen te zetten naar een eigen plek in de samenleving. Op bijna al onze locaties werken mensen met verschillende achtergronden: de meeste doelgroepen gaan goed samen, mensen kunnen elkaar versterken. Elke deelnemer volgt een traject op maat, waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid op het leefgebied arbeid centraal staat. Voor de ene deelnemer betekent dat het uitvoeren van werktaken bij gestructureerde dagbesteding, terwijl een andere deelnemer via werkervaring kan uitstromen naar regulier werk. Onze aanpak is dus groepsgericht waar mogelijk, individueel als nodig. Zo wordt de noodzakelijke begeleiding efficiënt en effectief ingezet.

4. ZO BEGELEIDEN WIJ

De basis van een traject bij WerkPro is meestal een werkplek in een van onze werkbedrijven of wijkvoorzieningen. Hier wordt de deelnemer serieus genomen als werknemer: hij draagt naar vermogen bij aan de omzet of dienstverlening. 'Naar vermogen' wil zeggen dat (de opbouw van) de werkuren per week, de werkzaamheden en het werktempo aansluiten bij de mogelijkheden en doelen van de deelnemer.

*De kracht van WerkPro is de enorme **diversiteit** aan werk en begeleiding. Zo kunnen we bijna iedereen op weg helpen. Dat geeft werkplezier en trots!*

Bram, Floris en Tijmen, drie jongeren. Geen startkwalificatie, nauwelijks werkervaring, een laag zelfbeeld en teleurgesteld in hulpverleners. Samen gaan ze aan de slag in ons groenproject. In het werk is aandacht voor sociale vaardigheden en structuur. Wat je zegt doe je ook, afspraak is afspraak. Dat geldt voor deelnemers en begeleiders. Er is natuurlijk ook ruimte voor een lolletje!

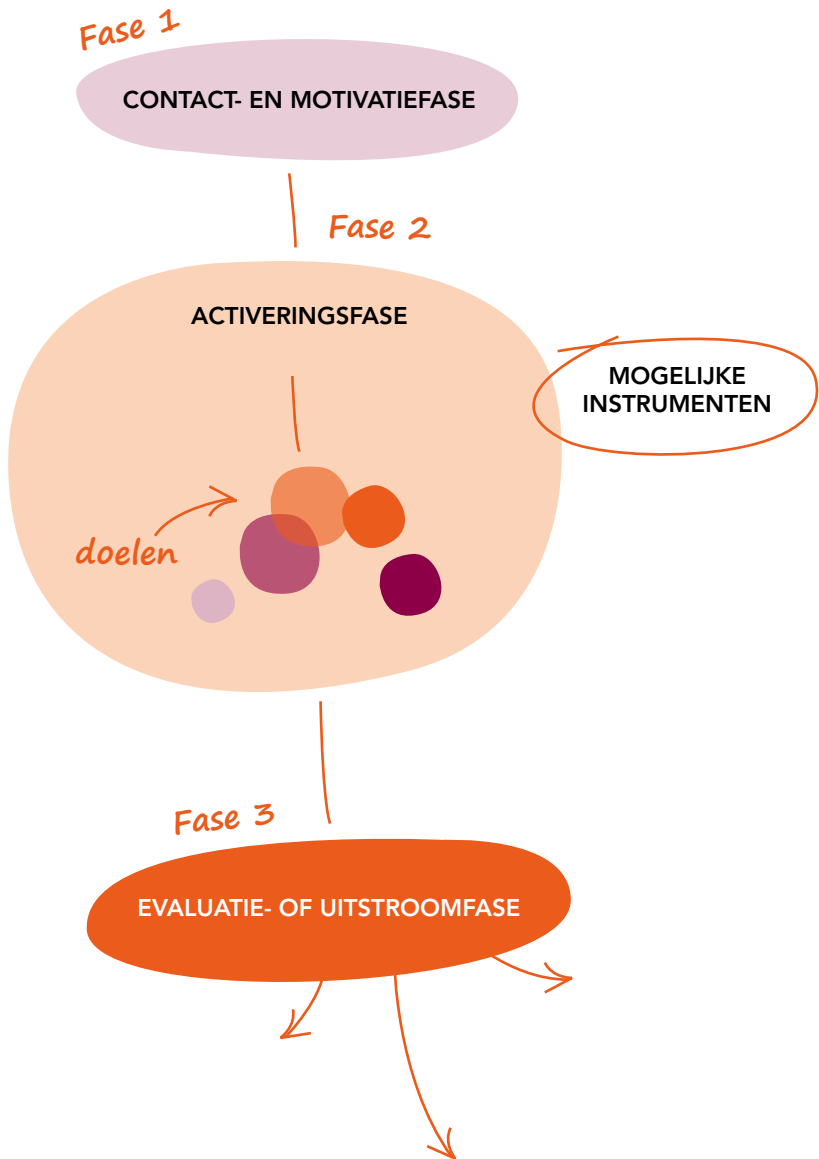
In de begeleiding benadrukken we wat goed gaat en langzamerhand zien de deelnemers zelf in wat beter kan. Hoewel de jongens heel verschillend zijn, steunen ze elkaar. Als een van hen een stap verder is, trekken de anderen zich daaraan op. Alle drie hebben ze echt feeling voor het groenwerk! Met het werkritme groeit hun eigenwaarde en er gloort perspectief voor een 'groene toekomst': zij mogen starten met een 2-jarige groenopleiding op niveau 2. Die leidt uiteindelijk naar een baan in de gemeentelijke groenvoorziening. Een geweldig resultaat: 3 trotse mannen met een betaalde baan, die volledig meedoen in de maatschappij.

[een trajectbegeleider]

WERKBEGELEIDING

Op de werkvloer werken deelnemers in teamverband onder leiding van de werkbegeleider. De werkbegeleider is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en de werksfeer, de taakverdeling en het toezicht op de uitvoering. Hij maakt de deelnemers van dichtbij mee en ziet hen aan het werk. Zo kan hij signaleren hoe het met iemand gaat, concrete feedback geven en haalbare doelen vertalen in werkzaamheden en werkuren. Regelmatig bespreekt hij de voortgang van het traject met de deelnemer. Zo zorgt de werkbegeleider dat iedereen zich veilig voelt op de werkvloer, vaardigheden kan ontwikkelen en groeien als werknemer.

In overleg met de werkbegeleider kan een deelnemer specifieke vaardigheden leren en/of certificeren door een training of workshop te volgen. WerkPro heeft een eigen (intern) scholingsaanbod voor deelnemers. Ook het brede werkaanbod van WerkPro heeft

meerwaarde voor de deelnemer: hij kan doorgroeien naar een andere werkplek of afdeling. De werkbegeleider ondersteunt de deelnemer bij het maken van doelgerichte keuzes.

Een **werkbegeleider** is een duizendpoot. Hij is afwisselend leermeester, begeleider en ondernemer.

TRAJECTBEGELEIDING

De trajectbegeleider is verantwoordelijk voor het trajectplan en het begeleidingsdossier van de deelnemer. Altijd in goed overleg met de werkbegeleider, die de ontwikkeling van de deelnemer op de werkvloer meemaakt. De trajectbegeleider is vaak ook contactpersoon voor de verwijzer. Een traject wordt afgesloten met een mondelinge of schriftelijke terugkoppeling van het resultaat.

Tim, een jongen met autisme, komt samen met zijn moeder kennismaken. We bespreken de achtergrond en de wensen van Tim. Hij is bezig zijn rijbewijs te halen en wil graag iets doen met autorijden. Hij wil ook zelfstandiger worden.

Het Spitsteam van WerkPro vervoert goederen met een busje in de stad. Zodra Tim zijn rijbewijs op zak heeft, mag hij een dagje meedraaien. Met succes, dus we maken afspraken over werktijden, werkkleding etc. Na verloop van tijd komt Tim alleen naar zijn werk en draait hij mee in het team. Steeds vaker mag hij achter het stuur zitten en de werktijden worden uitgebreid. Totdat hij volledig meewerkt in de ploegendienst en zijn moeder niet meer bij onze voortgangsgesprekken is.

Nu het zo goed gaat, bespreken we ook de beroepswensen en mogelijkheden van Tim, maken een CV en zoeken geschikte vacatures. Tim heeft de doelen van zijn traject met glans gehaald!

[een trajectbegeleider/jobcoach]

INDIVIDUELE BEGELEIDING

We begeleiden mensen met problemen op meerdere leefgebieden, die deze niet kunnen overzien en er alleen voor staan. Zij leven vaak noodgedwongen zonder ritme of structuur. De integrale benadering is een traject gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid.

De begeleider maakt daarvoor samen met de deelnemer een realistisch plan om belemmeringen aan te pakken. We sluiten aan bij waar de deelnemer als eerste aan wil werken. Dat kan financiën zijn, huisvesting of het contact herstellen met de familie. Daarbij wordt integraal gekeken naar alle leefgebieden en hun onderlinge samenhang. Gedurende het traject ondersteunt de begeleider bij de contacten met instanties zoals: zorginstellingen, justitie, politie en gemeente.

Een **individueel begeleider** weet als professional: soms moet je buiten de paden treden, dan werkt de gewijkte route niet.

Ik leer Jasper kennen als hij op het punt staat uit zijn huis te worden gezet. Hij worstelt met verslaving, heeft financiële problemen en gevangenisstraf dreigt. Ik regel een zorgindicatie voor Jasper en dan maken we een trajectplan, ook in overleg met de reclasseringsambtenaar. Helaas is de uithuiszetting niet meer te voorkomen, maar op het nippertje kunnen we een kamer huren voor Jasper. Om kosten te besparen schakel ik voor de verhuizing het 12e Huis in, een activerings- en dagbestedingsproject van WerkPro voor verslaafden. Hier wordt Jasper ook geholpen met budgetteren, zodat de vaste lasten worden betaald. Justitie wil nu ook meewerken en de gevangenisstraf wordt een taakstraf. Zo start Jasper met arbeidsmatige dagbesteding in het 12e Huis. We houden wekelijks contact en ik hoor regelmatig van de werkbegeleider hoe het gaat: van beide kanten is er tevredenheid. Als de taakstraf erop zit, blijft Jasper werken op fietsenafdeling van het 12e Huis.

[een individueel begeleider]

ARBEIDSMARKTBEGELEIDING

Het re-integratieteam van WerkPro ondersteunt mensen die de stap zetten naar (ander) betaald werk of scholing. Denk aan bemiddeling, proefplaatsing, (job)coaching of training.

Ook andere spelers op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld werkgevers of uitkeringsinstanties, kunnen een beroep doen op het re-integratieteam voor advies op maat. Bijvoorbeeld over mogelijkheden voor social return, het inpassen van afspraakbanen of outplacement.

“Ik ben gezien, gehoord en gemotiveerd door WerkPro en nu teken ik mijn contract bij een nieuwe baas.”

COLOFON

jaar van uitgave: 2020

tekst: Marita Schaaps, Brigit Grol, Berrie Kuilman

redactie: Jacolien Muilwijk

vormgeving: Anniek Olsder

[werkpro.nl](https://www.werkpro.nl)